

Wings

WINGS

WINGS

WINGS

WINGS

WINGS

WINGS

Het verhaal van een Band on the Run

EEN MONDELINGE GESCHIEDENIS

Paul McCartney

Onder redactie van Ted Widmer

Spectrum

Pagina 3: Linda McCartney, Denny Laine en Paul McCartney, fotoshoot voor de promotie van *Band on the Run*. 1973

Spectrum maakt deel uit van Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv
Amstelplein 34
1096 BC Amsterdam

© 2025 Paul McCartney

© 2025 Nederlandstalige uitgave: Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv,
Amsterdam

Oorspronkelijke uitgave: Liveright Publishing Corporation, a division of W.W.
Norton & Company

Eerste druk november 2025

Oorspronkelijke titel: *Wings*

Vertaling: Robert Neugarten

Omslagontwerp: No Ideas

Bewerking Nederlands omslag: DPS Design & Prepress Studio

Register: Jorrit Wouters

Opmaak: No Ideas

Bewerking Nederlandse opmaak: Elgraphic

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

ISBN 978 90 00 40149 9

ISBN 978 90 00 40150 5 (e-book)

NUR 661

www.spectrumboeken.nl

Inhoud

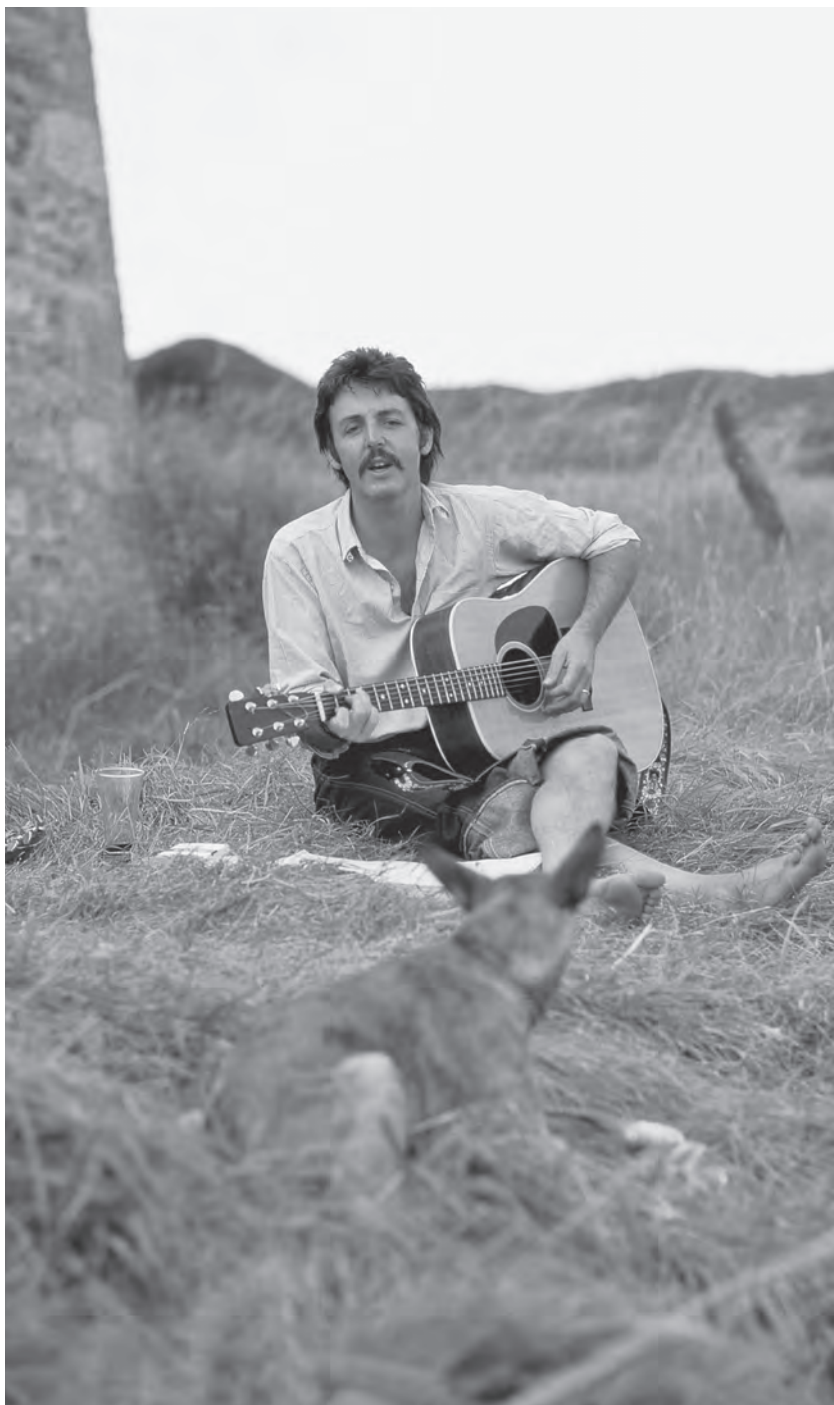
Voorwoord door Paul McCartney	8
Inleiding van de redacteur door Ted Widmer	18
Cast in alfabetische volgorde	21
DEEL I: 1969-71	
Hoofdstuk 1: In mijn begin ligt mijn einde	28
Hoofdstuk 2: <i>RAM</i>	63
DEEL II: 1971-73	
Hoofdstuk 3: <i>Wild Life</i>	102
Hoofdstuk 4: Van de grond	131
Hoofdstuk 5: <i>Red Rose Speedway</i>	167
DEEL III: 1973-1975	
Hoofdstuk 6: <i>Band on the Run</i>	210
Hoofdstuk 7: <i>Venus and Mars</i>	241
DEEL IV: 1975-1978	
Hoofdstuk 8: <i>At the Speed of Sound</i>	286
Hoofdstuk 9: <i>London Town</i>	322

DEEL V: 1978-81

Hoofdstuk 10: <i>Back to the Egg</i>	354
Hoofdstuk 11: Laatste vlucht	384

EPILOOG

Here Today	431
Biografieën	451
Discografie	459
Beknopte discografie	492
Concertografie	499
Tijdslijn	516
Dankwoord	537
Credits	539
Register	541

Paul McCartney. Campbeltown, Schotland, 1976

Voorwoord

‘Well, the rain exploded with a mighty crash as we fell into the sun.’

ER CIRCULEERDE EEN MERKWAARDIG GERUCHT IN de periode waarin The Beatles uit elkaar vielen: ik zou dood zijn.

Dat gerucht deed al enige tijd de ronde, maar in het najaar van 1969 werd het aangewakkerd door een Amerikaanse diskjockey en ging het een eigen leven leiden, waardoor miljoenen fans over de hele wereld gingen denken dat ik er niet meer was.

Ik keek op een gegeven moment mijn nieuwe echtgenote aan en zei: ‘Linda, ik kan toch niet zomaar dood zijn?’ Ze had Mary, onze pasgeboren baby, in haar armen en keek me glimlachend aan. Net als ik begreep ze maar al te goed hoe krachtig roddels kunnen zijn en hoe absurd die belachelijke krantenkoppen waren. Maar ze wees me erop dat we nu juist in allerijl uit Londen naar een afgelegen boerderij in Schotland waren vertrokken om te ontkomen aan de kwaadaardige roddels die The Beatles tot de rand van de afgrond hadden gebracht.

Maar nu, ruim een halve eeuw na die krankzinnige periode, ben ik gaan denken dat de geruchten wel degelijk een kern van waarheid bevatten. Want in allerlei opzichten wás ik echt dood: een zeventwintigjarige bijna-ex-Beatle die verzoop in een zee van juridische en persoonlijke conflicten die al mijn energie opzogen. Mijn leven had een complete make-over nodig. Ik vroeg me af of ik het voorgaande, verbijsterende decennium achter me zou kunnen laten

en of ik me zou kunnen bevrijden uit de crises die vrijwel dagelijks leken uit te breken.

Drie jaar eerder had ik op advies van een van mijn accountants een schapenboerderij in Schotland gekocht. Het idee sprak me aanvankelijk nauwelijks aan, want het terrein was ruig en moeilijk begaanbaar. Maar ik was door alle zakelijke beslommingen aan het eind van mijn Latijn, en ik begreep dat het geen goed idee was om een gezin te stichten onder het vergrootglas dat Londen voor ons was. En dus hadden we elkaar aangekeken en gezegd: 'Misschien moeten we gewoon ontsnappen.'

Met de kennis van nu zou je zeggen dat we totaal onvoorbereid waren op dat woeste avontuur. Er was zoveel wat we niet wisten. Linda zou later bekende kookboeken schrijven, maar ze was – neem het aan van een ervaringsdeskundige – aanvankelijk géén goede kok. Ik was ook bepaald niet klaar voor het plattelandleven. Mijn vader, Jim, had me allerlei dingen geleerd – vooral tuinieren en de liefde voor muziek – maar een betonvloer storten was niet een van die dingen. Maar ik liet me niet uit het veld slaan. Ik liet iemand uit het dorp komen die me leerde hoe je cement mengt, dat je het moet storten in secties, en dat je het moet aandrukken om het water te laten opstijgen. Geen klus was te klein of te groot voor me. Ik ging naar een bos in de buurt om een kerstboom te vellen, maakte een tafel en beklom een ladder om het dak te schilderen. Schapen scheren was een uitdaging. Duncan, die voor ons werkte, leerde me hoe je een ouderwetse wolschaar moet gebruiken en vertelde dat je het schaap altijd op zijn hurken moet zetten. Aan het einde van de dag, als hij honderd schapen had geschoren en ik tien, waren we beiden doodmoe. Ik vond het bevredigend om die dingen te leren, ze goed te doen, en zelfredzaam te zijn.

Terugkijkend moet ik zeggen dat het isolement precies was wat we nodig hadden. Ondanks de spartaanse omstandigheden gaf de Schotse setting me de tijd om te creëren. Het was duidelijk voor de mensen om ons heen dat er iets opwindends gebeurde. De oude Paul had plaatsgemaakt voor een nieuwe. Ik voelde me voor het eerst in jaren vrij omdat ik de controle had over mijn leven. Hoewel ik het toen nog niet zag, was ik bezig me los te maken van de lange schaduw van The Beatles. In de nummers die ik schreef voor *McCartney*, *RAM* en het vroege werk van Wings deed ik dingen die ik eerder niet voor elkaar had gekregen.

Linda was cruciaal voor dat nieuwe gevoel van vrijheid en succes. Zo op het oog hadden we sterk verschillende achtergronden. Maar als je wat dieper kijkt, zie je dat we ons beiden hadden voorbereid op deze reis, deze vlucht naar Schotland. Ze had een conventionele opvoeding gehad in een traditioneel gezin in Scarsdale, een stadje dat in niets op Liverpool leek. Ze was voorbestemd om een echtgenote in de high society te worden, iemand die de juiste scholen bezocht en het juiste aantal kinderen zou krijgen, maar ze wilde zich ontdoen van dat keurslijf. Ze werd fotograaf en was dol op de vrijheid die ermee gepaard ging. Ze was al jong een groot liefhebber en kenner van de rock-'n-rollexplosie; ze wist vaak meer dan ik. Maar mijn pad liep op allerlei manieren parallel aan dat van haar, vooral omdat we beiden nieuwsgierig waren en dolgraag op eigen benen wilden staan. Toen de andere Beatles grote huizen kochten en naar de voorsteden verhuisden, bleef ik in Londen om de cultuur van de sixties op te snuiven. Ik ging naar het theater, zocht het gezelschap en leerde van avant-gardistische componisten, experimenteerde met *tape-loops*, hielp bij de oprichting van de Indica Bookshop, waar we rondgingen met mensen als William Burroughs en Allen Ginsberg, en bezocht Bertrand Russell om een praatje te maken. Zonder dat we er erg in hadden kwamen de schijnbaar verschillende paden van Linda en mij bij elkaar, eerst in Londen, waar we elkaar ontmoetten, en vervolgens hier in High Park, waar we ons gezin stichtten en een nieuwe band oprichtten die voor de rest van mijn carrière vorm zou geven aan mijn artistieke leven, inclusief de talloze nummers van Wings die ik tot op de dag van vandaag op het podium speel.

Ik heb tientallen jaren lang geprobeerd ze weg te stoppen, die verhalen over hoe ik me voelde toen The Beatles implodeerden en daarna, toen we probeerden Wings van de grond te krijgen. Zoals alles is het weer een kwestie van timing. Niemand heeft specifiek gezegd dat het een goed idee was om iets te doen met Wings. Maar opeens is het moment van Wings gekomen. Ik deed een keer een interview met een jonge vent, ik denk van *Rolling Stone*, en ik sprak over The Beatles en *Sgt. Pepper* en die dingen. Hij zei: 'Ja, dat snap ik, maar dat is eigenlijk niet mijn periode. Ik ben vooral geïnteresseerd in Wings en *Band on the Run*.' Ik dacht: aha, we hebben te maken

met een verschuiving van de generaties. Dat was zijn nostalgische periode, en niet de jaren zestig. Dat zie je nu met veel mensen gebeuren. Neem nu Morgan Neville. Morgan, de documentairemaker van onder meer *20 Feet from Stardom*, was ook zo iemand. Ik vond Morgan slim en sympathiek toen ik hem ontmoette. Hij stelde goede vragen en ik vond het heerlijk om mee terug te worden genomen naar die tijd, alsof ik op een vliegend tapijt zat. Het maakte heerlijke herinneringen bij me los. Morgans fascinatie voor Wings heeft mijn belangstelling voor het verhaal van Wings weer aangewakkerd.

Een belangrijk aspect van dit boek is dat Ted Widmer de beschikking kreeg over alle opnamen van Morgans documentaire (dat bleken honderdduizenden woorden te zijn), maar dat we niet wilden dat hij de film zou zien. We hoopten dat de film en het boek niet sprekend op elkaar zouden lijken, maar verschillende creatieve visies zouden vertegenwoordigen. Ik hou al van jongs af aan van boeken en literatuur en ik had een fantastische leraar Engels, dus ik weet dat het iets magisch heeft om toneelstukken, boeken en verslagen te gebruiken om terug te keren naar een bepaalde periode. Al sinds de tijd dat ik in Londen omging met dichters heb ik de behoefte om de grenzen van creatieve vormen op te zoeken. Ik wil nooit doen wat anderen al hebben gedaan. De gedachte dat iemand deze verhalen over Wings – mijn herinneringen – onderzoekt en er dieper in duikt dan ik ooit zou kunnen, vind ik ontzettend flatteus. Ik verwacht dat dit koor van stemmen – die in de documentaire en die in dit boek – een geschiedenis oplevert, een Wingsbijbel zou ik bijna zeggen, die een periode terughaald en bovendien een unieke kunstvorm oplevert.

Dit boek staat boordevol heerlijke details, waaronder veel dingen waaraan ik in veel gevallen al vijftig jaar niet meer heb gedacht. Ik denk dat ze optimaal tot hun recht komen in de mondelinge geschiedenis die de hoofdmoot van dit boek vormt, maar ik wil toch alvast een paar dingen noemen. Mensen vragen me vaak hoe ik de titel *Band on the Run* heb bedacht. Ik herinner me dat veel jongeren in die tijd – vooral in Amerika – het hippieachtige verlangen hadden om zich los te maken van wat ze hun ‘ketenen’ noemden, alsof we desperado’s waren die ontsnapten uit de gevangenis. Er waren bands die daarop inspeelden; ze zaten op een veranda en zagen eruit

als cowboys uit de negentiende eeuw. Ik dacht: wij zijn ook desperado's, we zijn ontsnapt uit de gevangenis. Wat een idee voor een song! Ik schreef dat we 'stuck inside these four walls' waren en toen ontsnapten – *boem, boem, boem* – en nu zijn we vrij. 'Band on the Run' heeft te maken met vrijheid. Pak ons maar als je kunt.

We waren jong en we wilden een nieuwe stijl van leven vinden, onze eigen identiteit. We wilden niet gewoon doen wat er van ons werd verwacht. Ik had het gevoel dat veel mensen daar iets in herkennen en dat ze vandaag de dag nog altijd iets herkennen in Wings. Dat betekende ook dat we dingen niet op de normale manier konden doen. Neem nu de manier waarop bands zich door Engeland en Europa lieten vervoeren. De meeste bands huurden een busje of een schoolbus, maar wij gebruikten een dubbeldekker, een bus uit 1953. Die lieten we schilderen in psychedelische kleuren, dat paste beter bij de tijd. Sommige mensen denken dat ik de bovenkant er zelf heb af gehaald, maar ik moet eerlijk zijn: dat ging mijn vaardigheden te boven. De bus was al zo, en het fijne was dat we bij slecht weer beneden konden zitten – binnen dus – en boven als het lekker weer was. Er stond 'Wings Over Europe' op de bus en we namen onze kinderen mee. Er is een geweldige foto waarop we allemaal liggen te zonnen op de bus.

Bijna zonder er erg in te hebben, zaten we in een periode waarin we onszelf niet hoefden uit te leggen. Heerlijk was dat. Veel mensen fronsten hun wenkbrauwen toen Linda bij Wings kwam, en niet alleen in de pers. Mick Jagger zei: 'Wat bezielt hem? Waarom haalt hij zijn vrouw erbij?' Achteraf kan niemand ontkennen dat het een groot succes was. We hadden het gevoel dat veel jonge mensen iets herkenden in onze band. Het mooie was dat we gewoon dingen konden proberen, dat we dingen konden doen. Als het werkte: mooi! Als het niet werkte, was er nog geen man overboord. Dan probeerden we gewoon iets anders. Onze reis naar Lagos in 1973 om *Band on the Run* op te nemen begon niet veelbelovend. Je zult zien dat we werden beroofd en zelfs bijna vermoord, en dat de opnamen werden gestolen. Het klopt dat 'the rain exploded with a mighty crash', maar we overleefden het, en uiteindelijk 'we fell into the sun'.

Mensen die geïnteresseerd zijn in geschiedenis, met name de geschiedenis van de rockmuziek, moeten begrijpen hoe belangrijk